

คลินิก
หมอกรอบครัว
โรงพยาบาล
เพชรบูรณ์
สาขา
คลองศาลา

ขับเคลื่อนหมอน้อย
ถึงครูนางฟ้า

คำนำ

ในยุคปัจจุบันที่เยาวชนต้องเผชิญกับความท้าทายหลากหลาย ทั้งปัญหายาเสพติด สภาวะจิตใจที่ซับซ้อนและการใช้ชีวิตในโลกดิจิทัลอย่างไม่สมดุล ชุมชนหมอน้อย และหลักสูตรครูนางฟ้าจากการทำงานของกลุ่มคุณหมอและนางพยาบาลของคลินิก หมอครอบครัวคลองศาลา โรงพยาบาลเพชรบูรณ์ได้เกิดขึ้นเพื่อเป็นแสงสว่างในการแก้ปัญหาเหล่านี้ สิ่งเหล่านี้ไม่เพียงแต่สร้างพื้นที่ปลอดภัยให้นักเรียนในโรงเรียน แต่ยังปลูกฝังความรู้ ทักษะและความมั่นใจให้แก่เยาวชน ผ่านกระบวนการพัฒนาจากรุ่นสู่รุ่น พร้อมทั้งสนับสนุนครูให้เป็น “ครูนางฟ้า” ที่สามารถเข้าถึง เข้าใจ และดูแลนักเรียนที่มีปัญหาได้อย่างแท้จริง

การขับเคลื่อนงานภายใต้แนวคิด “**พี่ช่วยคิด น้องลองทำ ครูช่วยดู**” ของการประสานการทำงานระหว่างชุมชนหมอน้อยและครูนางฟ้า ไม่เพียงแต่สร้างแกนนำนักเรียนในชุมชนแต่ยังส่งเสริมให้ครู ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุน เยาวชนให้เติบโตเป็นคนรุ่นใหม่ที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีและยังผสานการทำงานของหน่วยงานภาครัฐและท้องถิ่น เช่น โรงพยาบาลเพชรบูรณ์ ตำรวจ ทหาร และสถาบันพัฒนาระบบบริการสุขภาพองค์กรรวม (สพบ.) หรือศูนย์ชุมชนเข้มแข็งคลินิกหมอครอบครัว คลองศาลา ซึ่งได้จัดหาองค์ความรู้ เครื่องมือ เพื่อให้การดำเนินโครงการมีประสิทธิภาพ

“หมอน้อยถึงครูนางฟ้า” จึงเป็นต้นแบบแห่งความร่วมมือที่ครอบคลุมทุกภาคส่วน เพื่อสร้างเยาวชนที่แข็งแรงทั้งร่างกายและจิตใจและก้าวสู่สังคมด้วยความมั่นใจ พร้อมความหวังในอนาคตที่สดใสเพื่อให้เกิดการองกงามในตนเองอย่างเหมาะสม

สถาบันพัฒนาระบบบริการสุขภาพองค์กรรวม (สพบ.)
มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ
มกราคม 2568

สารบัญ

01	ชาวเพชรบูรณ์ : กลุ่มงานเยาวชน	06
02	ก้าวแห่งความเปลี่ยนแปลง จุดเริ่มต้น : หมอน้อยผู้เป็นแกนนำ จากหมอน้อยสู่ครูนางฟ้า : การบูรณาการจิตวิทยาและสุขภาพจิต งอกงามในตน	08
03	ระบบสนับสนุนที่เข้มแข็ง และการเชื่อมโยงเครือข่าย ศูนย์สนับสนุนชุมชนเข้มแข็ง (สพบ.) เส้นทางความเชื่อมโยงของโรงพยาบาล และศูนย์สนับสนุนชุมชนเข้มแข็ง	16
04	พื้นที่แห่งความสุขทุกมิติ คลินิกหมอครอบครัวคลองศาลา	22
05	ความยั่งยืนของชุมชน ผ่านการทำงานเยาวชน	24
06	หัวใจของคลินิกหมอครอบครัว คลองศาลาโรงพยาบาลเพชรบูรณ์	28

01

ชาวเพชรบูรณ์ กลุ่มงานเยาวชน

คลินิกหมอครอบครัวคลองศาลา โรงพยาบาลเพชรบูรณ์ เกิดขึ้นจากความมุ่งมั่นของโรงพยาบาลเพชรบูรณ์ ในการพัฒนาระบบบริการสุขภาพที่ครอบคลุมและเข้าถึงชุมชน มีเป้าหมายในการตอบสนองความต้องการด้านสุขภาพของประชาชนในพื้นที่ทั้งในด้านการรักษา การส่งเสริมสุขภาพ และการป้องกันโรคที่มุ่งเน้นการบูรณาการบริการสุขภาพเชิงรุก

จุดเริ่มต้นของการจัดตั้งคลินิกคลองศาลาช่วงปี พ.ศ. 2559 มาจากการเล็งเห็นปัญหาความแออัดในโรงพยาบาลหลักที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของการให้บริการ เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการด้านสุขภาพได้อย่างสะดวก รวดเร็วและครอบคลุมได้รับความร่วมมือจากเทศบาลเมืองเพชรบูรณ์ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชนในชุมชน โดยคลินิกคลองศาลาถูกพัฒนาให้มีบริการสุขภาพระดับชุมชนที่เน้นการบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัล และการทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน

และยังมุ่งเน้นการให้บริการแก่กลุ่มเปราะบาง เช่น ผู้สูงอายุ ผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (NCDs) คนพิการ เด็กปฐมวัย รวมถึงการพัฒนาความรู้และทักษะให้กับอาสาสมัครชุมชน (CG และ อสม.) เพื่อให้สามารถดูแลสุขภาพของประชาชนในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีจุด Check-in ในชุมชนจำนวน 17 แห่ง ถูกจัดตั้งขึ้นเพื่อเพิ่มการเข้าถึงบริการด้านสุขภาพ

นอกจากการดูแลสุขภาพพื้นฐานแล้ว คลินิกฯ ยังให้ความสำคัญกับการส่งเสริมสุขภาพจิต การแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มเยาวชนและการพัฒนาทักษะอาชีพสำหรับคนพิการ ผ่านโครงการที่หลากหลาย เช่น การรวมกลุ่มของคนพิการในชมรม “ฟื้นฟูหัวใจเพิ่มสุข” ชุมนุมหมอน้อยในโรงเรียนและหลักสูตรครูนางฟ้า

ก้าวแห่ง ความเปลี่ยนแปลง

ในทุกสังคม ปัญหาเยาวชนติดยาเสพติดและพฤติกรรมเสี่ยงเป็นเรื่องที่ท้าทายและต้องการการแก้ไขอย่างเป็นระบบ อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ ก็เช่นกัน อดีตเคยเผชิญกับปัญหานี้ในโรงเรียนหลายแห่งอย่างรุนแรง แต่ด้วยความร่วมมือของแพทย์หญิงดวงดาว ศรียากุล ทีมพยาบาลโรงพยาบาลเพชรบูรณ์ ครู ผู้ปกครอง ตำรวจ ทหาร และหน่วยงานท้องถิ่น ความเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ได้เริ่มต้นขึ้นในปี พ.ศ. 2558

จุดเริ่มต้น : หมอน้อยผู้เป็นแกนนำ

แนวคิดสำคัญที่ช่วยพลิกโฉมสถานการณ์ คือ การสร้างชุมชน “หมอน้อย” กลุ่มเยาวชนแกนนำที่เคยมีประสบการณ์หลงผิดได้นำเรื่องราวของตนเองมาเป็นบทเรียนเพื่อสร้างความเข้าใจและชวนเพื่อน ๆ ร่วมทำกิจกรรมที่สร้างสรรค์ กระบวนการนี้เรียกว่า “โจรจับโจร” ช่วยให้เยาวชนสามารถเชื่อมโยงกับปัญหาของเพื่อน ๆ ได้อย่างลึกซึ้ง กิจกรรมของหมอน้อยไม่ได้หยุดอยู่แค่การแก้ปัญหาในโรงเรียน แต่ยังขยายไปสู่การส่งต่อความรู้และประสบการณ์จากรุ่นสู่รุ่น

การตั้งชุมชนหมอน้อย

เกิดจากการรวบรวมนักเรียนที่เคยมีปัญหาหรือมีความสนใจช่วยเหลือเพื่อน มาจัดตั้งชุมชน ใช้กระบวนการ “โจรจับโจร” โดยให้นักเรียนที่เคยมีประสบการณ์ถ่ายทอดเรื่องราวของตนเองเพื่อเป็นอุทาหรณ์แก่เพื่อน

การพัฒนานักเรียนแกนนำ

นักเรียนระดับมัธยม 4-6 ทำหน้าที่เป็นแกนนำและถ่ายทอดความรู้ให้รุ่นน้องและฝึกนักเรียนในเรื่องการให้คำปรึกษา การวางแผน กิจกรรม และการจัดการปัญหาในโรงเรียนมีกิจกรรมที่ตอบโจทย์ปัญหาตามระดับชั้น

- มัธยม 1 : กิจกรรมเกี่ยวกับการใช้โซเชียลมีเดียอย่างปลอดภัย
- มัธยม 2 : การให้ความรู้เรื่อง “คุณแม่วัยใส”
- มัธยม 3 : การพูดคุยเรื่องยาเสพติด และการเลือกอาชีพที่เหมาะสม
- มัธยม 4-6 : การเรียนรู้การดูแลสุขภาพ เช่น การวัดความดัน และการถ่ายทอดความรู้แก่รุ่นน้อง

ในแต่ละระดับชั้น เยาวชนหมอน้อยมีบทบาทแตกต่างกัน นักเรียนมัธยมปลายจะเป็นแกนนำในการถ่ายทอดความรู้ ทักษะการดูแลสุขภาพ และการให้คำปรึกษาแก่น้อง ๆ ระดับมัธยมต้น โดยครูมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนผ่านแนวทาง “พี่ช่วยคิด น้องลองทำ ครูช่วยดู” การทำงานร่วมกันระหว่างครู นักเรียน และผู้ปกครองนี้ช่วยสร้างเครือข่ายความช่วยเหลือในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากหมอน้อยสู่ครูนางฟ้า

: การบูรณาการจิตวิทยาและสุขภาพจิต

ในปี พ.ศ. 2565 สถาบันระบบบริการสุขภาพแบบองค์รวม (สพบ.) ได้ร่วมมือกับคลินิกหมอคอบครัวคลองศาลา โรงพยาบาลเพชรบูรณ์ ในการใช้หลักสูตร “ครูนางฟ้า” เพื่อเสริมสร้างศักยภาพครูในโรงเรียนเป้าหมาย ให้สามารถเข้าใจและดูแลสุขภาพจิตของนักเรียนได้ดียิ่งขึ้น หลักสูตรนี้ เน้นการใช้เครื่องมือจิตวิทยา เช่น Five past 5 กรอบ และ Box set ที่ช่วยครูวิเคราะห์และแก้ปัญหาเชิงพฤติกรรมในนักเรียน

“เพื่อนชวนมาเข้าชุมนุม ได้เรียนรู้ **เครื่องมือ Five past** เป็น 5 กรอบสำหรับการจัดการเรื่องราวไม่ดีที่ผ่านมา ได้เรียนรู้ เรื่องกล่องความคิดตามสถานการณ์ ลองปรับวิธีคิด 1. เหตุการณ์ 2. ความคิด 3. ความรู้สึก 4. คำถาม 5. สะท้อน การฝึกได้สำรวจ ตนเองและวิธีการมองหลาย ๆ มุม” จากคำบอกเล่าของนักเรียน มัธยม 6

ครูนางฟ้ามีบทบาทสำคัญในการเป็น Safe Zone หรือ พื้นที่ปลอดภัยให้นักเรียนเข้ามาปรึกษา ความใกล้ชิดและความ เข้าใจที่ครูมอบให้นี้ ช่วยลดช่องว่างระหว่างนักเรียนกับครู นักเรียน ที่เคยเป็นหมอน้อยยังได้เรียนรู้การปรับมุมมองและทัศนคติผ่าน กิจกรรม เช่น การฝึกทักษะดูแลสุขภาพ การพัฒนาความมั่นใจ และการช่วยเหลือเพื่อนในโรงเรียน

ด้วยคำบอกกล่าวของครูที่ได้รับการอบรมหลักสูตรครู นางฟ้าเอง “มองว่าตนเองเป็น Safe Zone นักเรียนสามารถเข้ามา ปรึกษาได้และมีเครือข่ายการแก้ปัญหามากขึ้นและได้เรียนรู้ จิตวิทยาทางสังคมและเกิดเป็นเครือข่ายความร่วมมือทุกภาคส่วน ทั้งผู้ปกครอง โรงพยาบาลและชุมชน”

งอกงามในตน

เยาวชนที่เคยเผชิญปัญหาพฤติกรรมเสี่ยง ไม่เพียงแต่เปลี่ยนแปลงตนเอง แต่ยังกลายเป็นพลัง สำคัญในการเปลี่ยนแปลงเพื่อนและชุมชน นักเรียน มัธยม 6 บางคน ได้แรงบันดาลใจจากหมอน้อยจนสอบ ติดคณะพยาบาล นักเรียนมัธยมต้นมีความมั่นใจ ในการแสดงความคิดเห็นและการสื่อสารมากขึ้น ส่วนครูได้รับมุมมองใหม่ ๆ ในการดูแลนักเรียน

คลินิกหมอครอบครัวคลองศาลา โรงพยาบาล เพชรบูรณ์ และ สพบ. ยังไม่หยุดยั้งการสนับสนุน โดย ขยายโครงการไปยังโรงเรียนอื่นในพื้นที่ เช่น โรงเรียน เทศบาล 3 และโรงเรียนเพชรพิทยาคม ทำให้เกิดการ เปลี่ยนแปลงในวงกว้าง

03

การสร้างสังคม ที่เข้มแข็งและ การเชื่อมโยง เครือข่าย

ศูนย์สนับสนุนชุมชนเข้มแข็ง (สพบ.)

ในปี พ.ศ.2566 ศูนย์สนับสนุนชุมชนเข้มแข็งเริ่มต้นการทำงานโดยตั้งเป้าที่จะดูแลกลุ่มเปราะบางใน 4 กลุ่มวัย ได้แก่ เด็กปฐมวัย วัยเรียนและวัยรุ่น วัยทำงาน และผู้สูงอายุและผู้พิการ โดยไม่เพียงแคร์รักษาปัญหาในปัจจุบัน แต่ยังสร้างรากฐานสำหรับอนาคต ผ่านความร่วมมือกับสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด (พมจ.) องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เทศบาล โรงเรียน และศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ทีมงานที่นำโดยแพทย์และพยาบาลของคลินิกหมอครอบครัวคลองศาลา ได้ร่วมมือกับกลุ่มอาสาสมัครและผู้นำชุมชนในการพัฒนาวัฒนธรรมทางสาธารณสุข การพัฒนาอาชีพและกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ เพื่อแก้ไขปัญหาสุขภาพและส่งเสริมคุณภาพชีวิตในทุกมิติ

เด็กปฐมวัย สำหรับเด็กอายุ 0-5 ปี

ศูนย์ฯ ใช้หลักสูตร ICAP ซึ่งเป็นแนวทางการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ที่เน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง โดยการพัฒนาทักษะครูและการปรับปรุงห้องเรียนให้กระตุ้นพัฒนาการเด็ก เด็กปฐมวัยในพื้นที่ที่มีโอกาสเติบโตในสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านการเล่น มีการสร้างต้นแบบในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2 แห่ง และกำลังขยายผลไปยังอีก 5 แห่ง

วัยเรียนและวัยรุ่น

การเผชิญปัญหาสุขภาพจิตและการใช้ยาเสพติดในวัยรุ่น ศูนย์ฯ ได้นำกระบวนการ “ครูนางฟ้า” และชุมนุม “หมอน้อย” มาเชื่อมประสานและนำไปใช้ในโรงเรียน เพื่อลดช่องว่างระหว่างครูกับนักเรียน ครูได้รับการอบรมเพื่อเข้าใจและช่วยเหลือนักเรียน ขณะเดียวกันกลุ่มหมอน้อยที่เป็นแกนนำเยาวชนก็ช่วยสร้างแรงบันดาลใจให้เพื่อน ๆ ด้วยกิจกรรมสร้างสรรค์ เช่น การท่องเที่ยวชุมชน การให้คำปรึกษาในทุกวันอังคาร ตอนบ่ายในโรงเรียน ฯลฯ

วัยทำงาน

กลุ่มวัยทำงานมักเผชิญกับโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (NCD) เช่น เบาหวาน และความดันโลหิตสูง ศูนย์ฯ สนับสนุนการฝึกอบรมและการใช้เทคโนโลยีในการดูแลสุขภาพ (Docare และชุด Healthy DM) ในกลุ่มแกนนำ อสม. และพระสงฆ์ในชุมชน ให้เป็นแนวหน้าที่ช่วยดูแลสุขภาพคนในพื้นที่และสนับสนุนการทำงานของสถานีนี้นิสใน 17 ชุมชน

ผู้สูงอายุและผู้พิการ

ศูนย์ฯ มีเป้าหมายในการป้องกันภาวะถดถอยของผู้สูงอายุและการส่งเสริมการจ้างงานของผู้พิการ โดยสนับสนุนการฟื้นฟูสมรรถภาพ การพัฒนาทักษะอาชีพและการจ้างงานในโรงพยาบาล ผู้สูงอายุได้รับการดูแลสุขภาพผ่านระบบการคัดกรองเชิงลึกและมีการจัดทำแผนดูแลรายบุคคล ในขณะที่ผู้พิการได้รับการสนับสนุนให้มีความรู้และประกอบอาชีพในชุมชนในโครงการ หนุนสุข

สัมมาชีพ

ส่งเสริมการพัฒนาสินค้าและบริการจากพื้นที่ เช่น ผลิตภัณฑ์สมุนไพร “ชื่นชีวา” และส่งเสริมให้เกิดศูนย์ดูแลผู้สูงอายุรายวัน ยังช่วยสร้างรายได้ในชุมชน นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างรอบด้าน

เส้นทางความเชื่อมโยงของคลินิกหมอครอบครัว คลองศาลา โรงพยาบาลเพชรบูรณ์ และศูนย์ชุมชนเข้มแข็ง (สพบ.)

2558 หมอน้อย

รพ. ทำงานกับกลุ่มเยาวชน
ใน รร. เริ่มต้นจากการแก้ไข
ปัญหาเสพติด

2559 ช่วงก่อตั้ง คลินิกหมอครอบครัว คลองศาลา

คลินิกปฐมภูมิเพื่อลด
ความแออัดในโรงพยาบาล
เพชรบูรณ์

2562

ศูนย์บริการคนพิการ โรงพยาบาลเพชรบูรณ์

ดูแลเรื่องสวัสดิการต่าง ๆ
แบบ One stop service

สพบ. ให้อัตราการจ้างงานคนพิการ
ในมาตรา 33, มาตรา 35
ถึงปัจจุบัน จำนวน 15 ค

2563

Check in 17 ชุมชน

ลดความแออัดในโรงพยาบาล
ดูแลเชิงรุกในชุมชน

ศูนย์ชุมชนเข้มแข็ง คลินิกหมอครอบครัว คลองศาลา

ลดความแออัดในโรงพยาบาล
ดูแลเชิงรุกในชุมชน

สพบ. หนุนเสริมงานกลุ่มปฐมวัย
กลุ่มวัยเรียน กลุ่มวัยทำงาน
กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มผู้พิการ
และด้านสัมมาชีพ

ครุฑนางฟ้า

พัฒนาครูเพื่อดูแลเยาวชน
ที่มีปัญหาสุขภาพจิต

สพบ. หนุนเสริมองค์ความรู้ให้กลุ่มครู
ในโรงเรียนและให้พี่เลี้ยง

2566

การพัฒนา กลุ่มวัยทำงาน NCD สถานีป็นสุข

การอบรม ครู/วิทยทำงาน
คัดกรอง การปรับพฤติกรรม
ในสถานประกอบการ
และโรงเรียน

สพบ. หนุนเสริมการอบรม อสม.
ครูผู้ทำงาน สถานประกอบการ
การคัดกรอง การปรับพฤติกรรม
การจัดบริการ

ศูนย์เครื่องมือชุมชน โดยชุมชน

ให้บริการแก่ผู้ที่ต้องการอุปกรณ์
เจาะน้ำตาลและอุปกรณ์ดูแล
สุขภาพเบื้องต้น นำรายได้หมุน
เวียนในการบริหารจัดการศูนย์
และให้อุปกรณ์แก่ผู้ไม่มีกำลังซื้อ

สพบ. หนุนเสริมองค์ความรู้
และอุปกรณ์

หนุนสุข ชมรมคนพิการ

การให้ผู้ที่พิการได้รับทักษะเสริม
อาชีพตามความต้องการ

สพบ. เสริมองค์ความรู้ด้านธุรกิจ
เพื่อสังคม การพัฒนาผลิตภัณฑ์
และการขายของออนไลน์ โดยชุมชน

2567

ผลิตภัณฑ์ขึ้นชีวา

การอบรม Social enterprise

สพบ. สพบ.เสริมองค์ความรู้ด้านธุรกิจ
เพื่อสังคม การพัฒนาผลิตภัณฑ์และ
การขายของออนไลน์โดยชุมชนมีสินค้า
ยาหม่อง ยานวดสมุนไพร

2568

การขยายผล

ICAP ขยายผลอีก 5 พื้นที่และสัมมาชีพ
ขอมาตรฐานผลิตภัณฑ์และผลิตขาย
“ผลิตภัณฑ์ขึ้นชีวา”

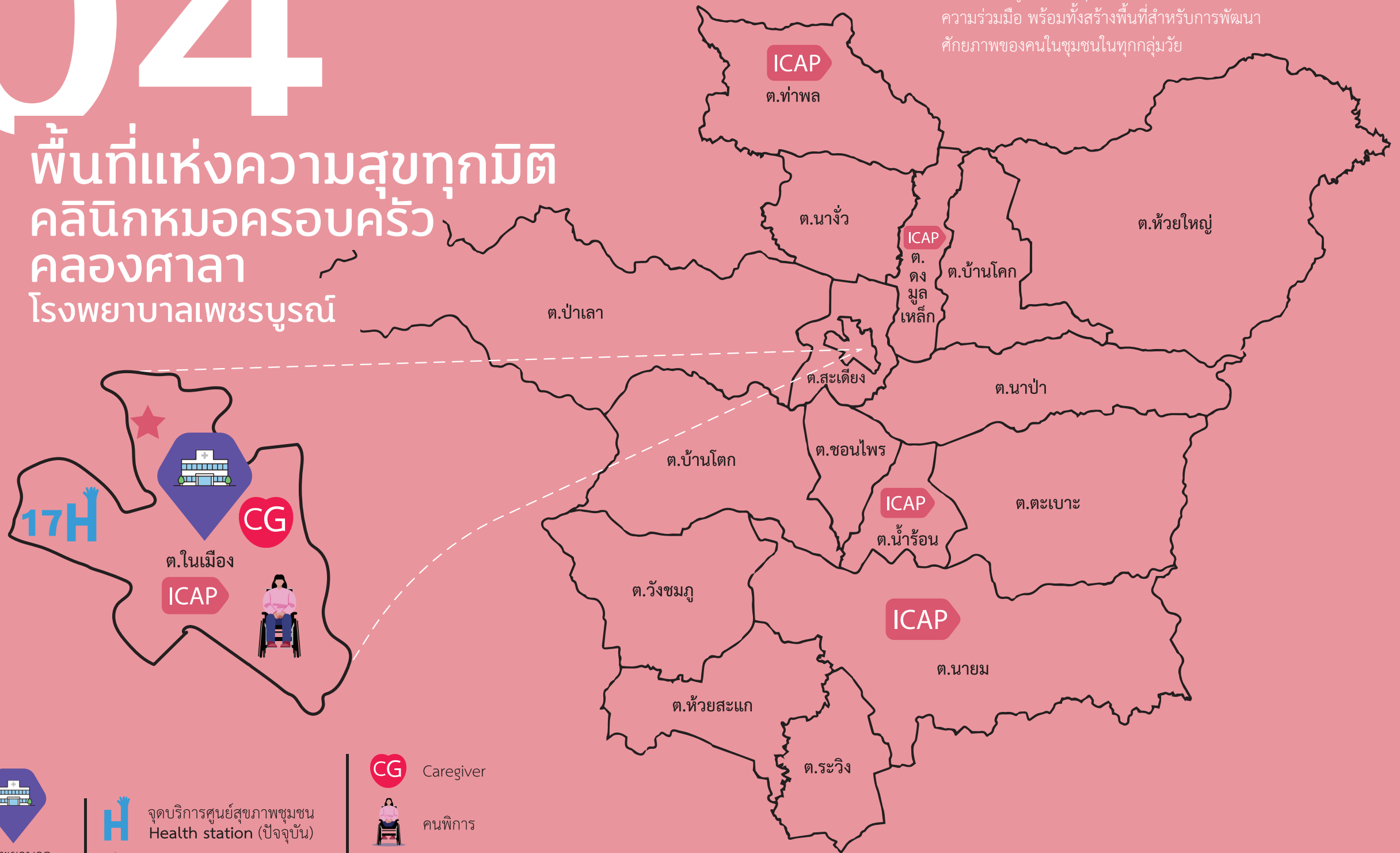
สพบ. สนับสนุนการองค์ความรู้

04

พื้นที่แห่งความสุขทุกมิติ
คลินิกหมอครอบครัว
คลองศาลา
โรงพยาบาลเพชรบูรณ์

การทำงานไม่ได้หยุดเพียงแค่การแก้ไขปัญหาแต่ยัง
ขยายผลไปสู่การสร้างชุมชนด้วยการสร้างเครือข่าย
ความร่วมมือ พร้อมทั้งสร้างพื้นที่สำหรับการพัฒนา
ศักยภาพของคนในชุมชนในทุกกลุ่มวัย

โรงพยาบาล
คลองศาลา

จุดบริการศูนย์สุขภาพชุมชน
Health station (ปัจจุบัน)

ครุฑนางฟ้า (ปัจจุบัน)

CG Caregiver

คนพิการ

ICAP (ปัจจุบัน)

05

ความยั่งยืน ของชุมชน ผ่านการทำงาน เยาวชน

ความยั่งยืนของชุมชนผ่านการทำงาน
เยาวชนเกิดจากการมีส่วนร่วมของเยาวชน
ที่ตอบสนองความต้องการ การส่งเสริมการ
ศึกษาและทักษะการสร้างเครือข่ายสนับสนุน
ซึ่งเพิ่มความเข้มแข็งให้กับชุมชน

กลุ่ม เยาวชน

3. การสร้างโอกาสทางอาชีพ
นักเรียนระดับมัธยม 6 ที่ได้รับ
แรงบันดาลใจและพัฒนาทักษะ
เช่น การช่วยดูแลสุขภาพหรือ
การฝึกงานในโรงพยาบาล
มีแนวโน้มสูงขึ้นในการเชื่อมต่อ
สายวิชาชีพ เช่น การพยาบาล
หรือการทำงานด้านสุขภาพ

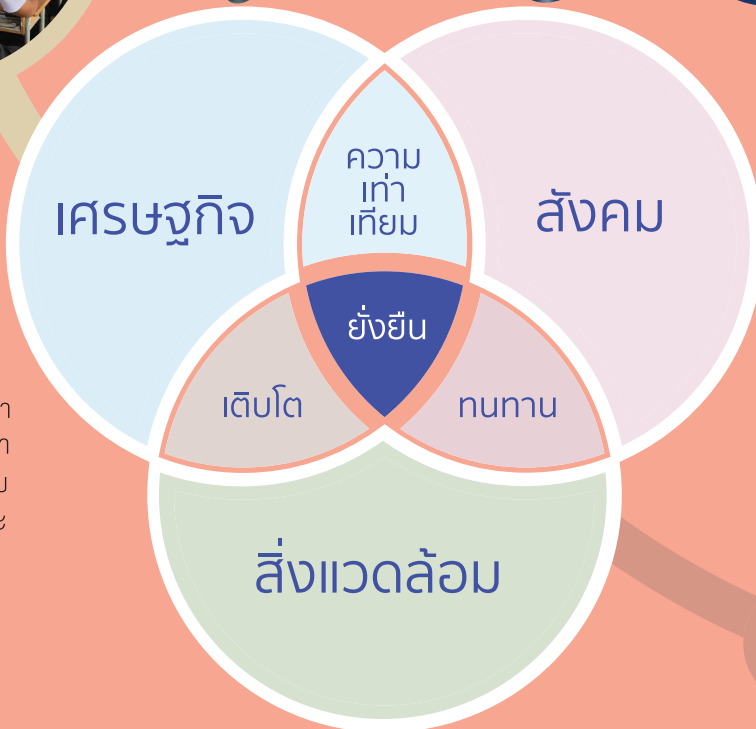
2. การพัฒนาแรงงานคุณภาพในอนาคต
การปลูกฝังทักษะชีวิต เช่น การดูแลสุขภาพ
การให้คำปรึกษาและการแก้ปัญหา ส่งเสริม
ให้นักเรียนเติบโตเป็นแรงงานที่มีคุณภาพ
และสามารถสร้างรายได้ที่มั่นคงในอนาคต

1. การลดต้นทุน

ทางเศรษฐกิจจากปัญหาสังคม
+ ช่วยลดปัญหาเด็กติดยาเสพติด
ซึ่งเป็นต้นเหตุของปัญหาสังคม
และเศรษฐกิจ เช่น การสูญเสีย
ทรัพยากรมนุษย์และการใช้
ทรัพยากรในการแก้ไขปัญหา

+ ลดค่าใช้จ่ายในการแก้ปัญหา
เด็กหลุดจากระบบการศึกษา
โดยสนับสนุนให้นักเรียนกลับ
เข้าสู่เส้นทางการเรียนและ
พัฒนาศักยภาพ

1. การเสริมสร้างความเข้มแข็งในชุมชน

+ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของนักเรียน ครู
ผู้ปกครองและชุมชนในการแก้ปัญหาเด็ก
มีปัญหาและการพัฒนาทักษะชีวิต

+ สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่าง
โรงเรียน ชุมชน และหน่วยงานต่าง ๆ
เช่น สพบ. และคลินิกหมอครอบครัว
คลองศาลา

การปลูกฝังจิตสำนึก ด้านสิ่งแวดล้อมในนักเรียน

+ การจัดกิจกรรมในชุมชนหมอน้อย
เช่น การปลูกฝังความรับผิดชอบ
การจัดระเบียบและการดูแลส่วนรวม
สอนให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่เป็นมิตร
ต่อสิ่งแวดล้อม

+ การเรียนรู้ผ่านกิจกรรม เช่น การดูแล
สุขภาพในชุมชน ช่วยเสริมจิตสำนึก
ในการดูแลสุขภาพแวดล้อมรอบตัว

3. การเสริมสร้างจิตใจและความสัมพันธ์

+ กระบวนการ “พี่ช่วยคิด น้องลงมือทำครูช่วยดู”
สร้างความสัมพันธ์ที่ดีในหมู่นักเรียน ช่วยเสริม
สร้างทักษะการทำงานเป็นทีมและการช่วยเหลือกัน

+ การมี “ครูนางฟ้า” เป็นเชฟโซนช่วยให้นักเรียน
รู้สึกปลอดภัยและกล้าปรึกษาปัญหา ส่งเสริม
สุขภาพจิตที่ดีทั้งในระดับบุคคลและกลุ่ม

2. การลดความเหลื่อมล้ำในระบบการศึกษา

+ ช่วยนักเรียนที่เคยหลุดออกจากระบบหรือมีปัญหา
พฤติกรรมให้กลับเข้าสู่เส้นทางการเรียนได้อย่างมั่นคง

+ สนับสนุนครูและผู้ปกครองให้เข้าใจนักเรียนที่มีปัญหา
สุขภาพจิตหรือพฤติกรรมและแก้ไขปัญหาเชิงรุก

การสร้างชุมชนที่ยั่งยืน

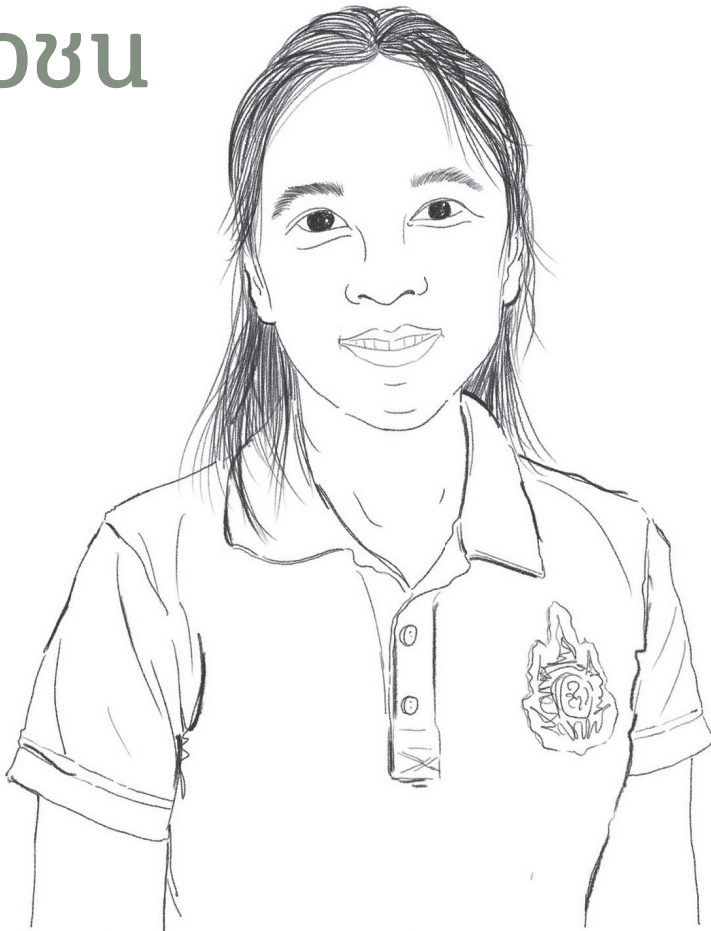
การพัฒนาความคิดและทักษะ
ของนักเรียนในโครงการหมอน้อย
ทำให้เยาวชนเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มี
จิตสำนึกต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม
ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของชุมชน
ที่ยั่งยืน

การใช้ทรัพยากรในชุมชนอย่างคุ้มค่า

สนับสนุนการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในโรงเรียน
และชุมชน เช่น ห้องหมอน้อย โต๊ะกิจกรรม

06

หัวใจของความยั่งยืน ของชุมชนผ่านการทำงาน เยาวชน

แพทย์หญิงดวงดาว ศรียากุล
(ผู้อำนวยการคลินิกหมอครอบครัว
คลองศาลา โรงพยาบาลเพชรบูรณ์)

การทำงานแบบมีอิทธิบาท 4

เมื่ออิทธิบาท 4 ถูกนำมาใช้ร่วมกันจะเกิดกระบวนการทำงานที่สมบูรณ์แบบ ฉันทะช่วยให้เราเริ่มต้นงานด้วยความรัก วิริยะ เสริมแรงให้เราพยายามทำงานให้สำเร็จจะตรองขึ้นร่องบ้างก็ทำ จิตตะช่วยให้เราทำงานด้วยความใส่ใจ และวิมังสาทำให้เราเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องเพื่อให้งานสำเร็จ

เกิดมาต้องทำสิ่งที่เป็ประโยชน์และมีความสุข

แพทย์หญิงดวงดาว ศรียากุล ได้ให้แนวคิดในการทำงาน ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้คนว่า เรามีทักษะความเชี่ยวชาญ ในการดูแลรักษาผู้ป่วยอยู่แล้ว เกิดมาเป็นอย่างนี้ จะให้ทำอะไรก็ต้อง ทำในสิ่งที่เป็ประโยชน์ และมีความสุขกับผู้อื่นสร้างความสุขและ สร้างรอยยิ้มการทำงานของทีมงานของคลินิกหมอครอบครัว คลองศาลา

มีอิสระในการทำงาน มีเป้าหมายเดียวกัน

ร่วมกันแบ่งปันแนวคิดว่าคุณชุมชนต้องการอะไร วิเคราะห์ แลกเปลี่ยนในเวที สร้างการมีส่วนร่วม สร้างพื้นที่สื่อสาร สร้าง ความสะดวกให้การทำงานเข้าถึงง่าย และประสานเครือข่าย การทำงานอย่างต่อเนื่อง ด้วยเป้าหมายเดียวกัน เพื่อสร้างชุมชน ให้เกิดความยั่งยืน

ขอขอบคุณ

คณะทำงานคลินิกหมอครอบครัวคลองศาลา
โรงพยาบาลเพชรบูรณ์

ผู้ประสานงาน: ศูนย์ชุมชนเข้มแข็งคลินิกหมอครอบครัวคลองศาลา
โรงพยาบาลเพชรบูรณ์

ผู้ประสานงาน: ในทุกภาคส่วนของคลินิกหมอครอบครัวคลองศาลา
โรงพยาบาลเพชรบูรณ์

ผู้ให้ข้อมูลทุกกลุ่มวัยผู้ให้ข้อมูล: ทุกกลุ่มวัย

การสนับสนุนการเก็บข้อมูล:
สถาบันพัฒนาระบบบริการสุขภาพองค์รวม (สพบ.)
ภายใต้มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ

ออกแบบรูปเล่มและภาพประกอบ:
เลิศศักดิ์ ทองสวัสดิวงศ์

